

הטעם שנגזר כליה על בני ישראל

הת' שלום דובער שי' לסקר
תלמיד בישיבה

א.

בלקו"ש ח"א שיחה לפורים מבאר רבינו על גזירת המן ודרכי ביטולה ומקדים רבינו לבאר שהתקופה שבה אירעה נס פורים היתה אחת התקופות המאושרות ביותר בשביל בניישראל בזמן הגלות, דהרי מרדכי היה משרי המלוכה היושבים בבשער המלך, ואסתר היתה אשתו של המלך, וא"כ מובן שלא היתה קיימת תקופה בגלות שבה היו בני ישראל בטוחים בקיומם, ע"פ טבע יותר מבימי אחשורוש.

אבל לפועל - אירע ההיפך: דוקא באותה תקופה שע"פ טבע הי' מצבם של בני"י בטוח כל כך, באה גזירה של כלי' ר"ל, "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים היל"ת, אשר מכל הגזירות שנגזרו על בני ישראל בזמן הגלות היתה זו הגזירה הקשה ביותר, שכן אף פעם לא היתה גזירת כלי' ר"ל על כל בני"י, כמו הגזירה בימי אחשורוש.

ושואל רבינו, כיצד יתכן איפוא שבזמן כזה, כאשר ע"פ טבע היו בני"י בטוחים כל כך, תתעורר גזירה איומה כל כך? - אלא מספרת הגמרא שסיבת הגזירה היתה "מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע וכו'".

וממשיך רבינו, שמזה רואים אנו במוחש שמציאותם של בני ישראל ומציאות הטבע הם ב' דברים נפרדים. והנהגה עם בני ישראל אינה לפי חוקי הטבע, אלא היא תלוי' בקיום התורה והמצוות. ולכן מבלי הבט על כך שמצד הטבע לא היתה מקום לגזירה, מ"מ, כשנהנו בני ישראל מסעודתו של אותו רשע, שע"ז נעשו שייכים לדברים בלתי כשרים - באה עליהם גזירת כלי' ר"ל.

וראה שם המשך ביאורו וההוראות בעבודת השי"ת הנלמדות בכך.

ב.

והנה בלקוטי שיחות חלק ל"א שיחה א' לפורים הקשה רבינו על הא שהטעם שנגזרה גזירת כליה הוא "מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע וכו'". שלכאורה תמוה: וכי זה חטא חמור כ"כ שבגללה התחייבו כלי' היל"ת? ^{הפסוק}

ומבאר רבינו וזלה"ק:

ויש לבאר זה בהקדם משארז"ל שבנ"י נמשלו ל"כבשה (אחת) העומדת בין שבעים זאבים", ו"גדול הרועה (הקב"ה) שמצילה ושומרה". והיינו שהמצאם של ישראל בין האומות הוא לפעמים באופן שקיומם הוא נסי למעלה מן הטבע, בדומה ל"כבשה העומדת בין שבעים זאבין", שאין מקום בטבע לקיומה, אלא שבחסדו של הקב"ה ("גדול הרועה") מצילים ושומרים בהנהגה נסית שלמעלה מהטבע.

אמנם, כמה דברים אמורים שבנ"י נשמרים בהשגחה מיוחדת ואין ה"שבעים זאבים" יכולים לנגוע בהם - כאשר הנהגתם היא בהתאם לזה, שסומכין על הקב"ה שיצילים וישמרו. אבל כשהם "מנגדים" לשמירה זו, על ידי שמחשיבים (בהנהגתם) את ה"זאבים" וכחותיהם הטבעיים - הרי הם מפקיעים את עצמם ח"ו מהשמירה הנסית ומכניסים עצמם תחת הנהגת הטבע. . .

ועפ"ז יש לבאר זה ש"נהנו מסעודתו של אותו רשע" גרם לגזירת כלי' - כי אינו בגדר של עונש על חטא, אלא שזו היתה תוצאה טבעית מהנהגתם:

מעמדם ומצבם הטבעי של בני ישראל לאחר ש"גדל המלך . . את המן . . וינשאהו . מעל כל השרים גו'" היה בדומה ל"כבשה העומדת בין שבעים זאבים", והנהגתם (אף שהייתה לפני זמן - אבל הוכיחה דמחשבתם והרגש שלהם הם) באופן של "נהנו מסעודתו כו'" - שללה השמירה הנסית ד"גדול הרועה".

כי העובדה שבני ישראל נהנו מזה ש"אותו רשע" הזמין לסעודתו, הרי זו הוכחה שמציאותו של רשע (אחשוורוש) הייתה לשובה אצלם עד כ"כ - שהשתתפות בסעודתו היתה נחשבת אצלם ל"כבוד" עד שנהנו מזה. והשתתפותם בסעודה לא היתה מוכרחת . אלא עשו זאת מפני הנאתם מ(הזמנתם) לסעודה זו. ומכיון שבני ישראל עצמם החשיבו

* "אורך בעמים ה' ואזמרח בלאמים. כי גדל מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך".

את ה"שבעים) זאבים" ונהנים מהכבוד ש"מקבלים" מ"אותו רשע", הרי בזה גופא הם דוחים את השמירה הנסית של "גדול) הרועה", ומכניסים ומורידים עצמם תחת שלטון (הטבעי) של "הזאבים", השולל את קיומה של ה"כבשה", כנ"ל. עכלה"ק. וראה שם המשך ביאורו שלפי"ז לא נתחייבו כליה בגלל עצם הסעודה, אלא שהסעודה הורידה את שמירתו של הקב"ה ונתחייבו כלי'.

ולכאורה צריך עיון שבשיחה דחלק א' משמע שמצד הטבע לא היה מקום לגזירת כלי', ורק מצד למעלה מן הטבע נתחייבו כלי', ואילו בחלק ל"א משמע איפכא, שמצד הטבע היה מעמד קשה ביותר והיה מקום לגזירת כלי', רק שתמיד הקב"ה שומר עליהם כי בוטחים בו, ומכיון שהראו שמחשיבים את הזאבים, הוריד הקב"ה את שמירתו מהם ונתחייבו כליה מיד.

וצריך עיון.

ג.

והנה ברשימות (רשימת פורים, ש"ת) מבאר רבינו באריכות הטעם שנתחייבו כליה הוא משום שנהנו מסעודתו של אותו רשע, שהיה זה חטא חמור מכיון ש:

א. הרחקת עבודה זרה ואביזריהו דבנותיהן¹, וסעודת אחשורוש היתה חמורה יותר מסתם סעודת עכו"ם, כי אחשורוש עשה סעודה ממש לכבוד עבודה זרה כסעודת בלשצר.

ב. בזמן נבוכדנצר נשתחו בני"י לצלם², ועשו על זה תשובה³, אך כשנהנו מסעודתו גילו שחזרו לסורם, או שגם לפנ"ז לא היתה תשובתם שלמה.

ואע"ג שרק בשושן נהנו, מחדש רבינו שגילו מקצתן על כולם שחזרו לסורם או שלא היתה תשובתם שלמה. ואף שאצל כולם מלבד שושן היה זה רק באופן של מחשבה בלב, איתא בקידושין (לט, ב) שבעבודה זרה גם על מחשבה מענישין. עכ"ת חלק מרשימת

(1) וכדאיתא באסת"ר פ"ז, יח. שאחשורוש העמיד להם שם זונות.

(2) וכדאיתא במגילה יב שמפני זה נתחייבו כלי', ומבאר רבינו ע"פ דבריו להלן בפנים שאין זה שני טעמים נפרדים, אלא נהנו מסעודתו גילה על ההשתחויה לצלם כבפנים.

(3) כדאיתא בסנהדרין צג. א.

רבינו הנ"ל.

א"כ משמע מפורש "שנהנו מסעודתו של אותו רשע", היתה סיבה מספקת כדי שיתחייבו כלי' היל"ת.

וצריך עיון שהרי בלקו"ש חל"א משמע מפורש "שנהנו מסעודתו של אותו רשע", זה לא סיבה מספקת כדי שיתחייבו כלי'.

ובפשטות רשימתו של רבינו עולה בקנה אחד עם השיחה בחלק א' הנ"ל, ושניהם יחדיו אינם עולים בפשטות בקנה אחד עם השיחה בחלק ל"א.

וצריך עיון דלכאורה הוי ב' ביאורים סותרים, ואשמח לראות דעת הקוראים בזה.

מחיר: 02.34567

מחיר: 02.34567

מחיר: 02.34567

כלי שרת אין מקדשין אלא מלאין (גליון)¹

מחיר: 02.34567

מחיר: 02.34567

הת' יעקב שי' בלינוב
תלמיד בישיבה

מחיר: 02.34567

בקובץ הערות דישיבתנו הק' (גליון ד-רלט) הערתי אודות דברי רבינו, באג"ק ח"א אג' פ"א, על ענין דכ"ש אין מקדשין אלא מלאין.

ואכתוב הערתי שנית, בקיצור:

אודות הקושיא הידועה מה הנס ביום ראשון דחנוכה, תי' הב"י שחילקו השמן לח' ימים קודם ההדלקה, וממילא הנס היה אף ביום הראשון, כי הדליקו בכמות שמן מועטה מהרגיל, שמינית מהכד. והקשה רבינו (אגרת נ') כיצד יתכן שהדליקו בכזו כמות, הרי איתא בגמ' זבחים (פ"ח, א) כ"ש אין מקדשין אלא מלאין? ותי' ע"ז רבינו באגרת פ"א דהיו מקדשים השמן לא בכלי המנורה אלא במידה, ומשום כך לפני שחילקו השמן

(1) ראה עוד בנושא זה בהערה הבאה.

הוצאת החכמה

לשמונה ימים קידשוהו בכלי המידה דחצי לוג, ומוסיף דע"כ צ"ל כן, דהרי גם בכל יום לא היו נרות המנורה מלאים כי היו מחזיקים יותר מחצי לוג, וממילא מוכרחים לומר שקידש בכלי, וע"ש.

הוצאת החכמה

ולא הבנתי ההוכחה מכלל יום, הרי הפי' דכ"ש אין מקדשין אלא מלאין אומר רש"י: "שיעור שלם הצריך לדבר", וחצי לוג הוא שיעור שלם, ואף שהכלי אינו מלא - יקדש, מכיון שהשיעור (חצי לוג) מלא? ונשארתי שם בקושיא.

הוצאת החכמה

12/24/67

והנה על קושיא זו השיב לי זקני הרב מרדכי בעלינאוו שליט"א אב"ד דק"ק חב"ד צרפת, דע"י המשך דברי כ"ק אדמו"ר נוכל להבין זאת בפשטות ללא צורך בפלפולים וכו', ואכתוב תרוצו בלשוני וכפי הבנתי.

הוצאת החכמה

דהנה, ממשיך שם באגרת: "ותימה, לאיזה צורך היו הנרות גדולים יותר מחצי לוג, וי"ל ע"פ מ"ש בירושלמי דהובא בתוד"ה "ושיעורו" (שם), שאם לא מצאו אלא פתילה גסה היו מוסיפים במידת השמן". עכלה"ק.

פי' דבריו: מקשה, מדוע אכן היה כלי השמן במנורה יותר מחצי לוג? וע"ז מת' ע"פ מ"ש בירושלמי ומובא בתוס' במנחות דלעיל שאם לא מצאו אלא פתילה גסה, וממילא חצי לוג לא ידלק זמן מספיק, היו מוסיפים שמן, ולכן היה כלי השמן גדול יותר מחצי לוג.

הוצאת החכמה

בפשטות, נראים דברי רבינו אלו בתור הוספה "שולית" לדבריו הקודמים. אך באמת שזהו המשך התרוץ על הקושיא שעל הב"י. וכוונת רבינו, שמכיון שהיו פעמים שהיו מדליקים ביותר מחצי לוג שמן (שלא היו מוצאים אלא פתילה גסה), ממילא א"א לומר שחצי לוג זהו שיעור שלם הצריך לדבר, כי לא תמיד חצי לוג הוא שיעור שלם, וממילא לא תקדש המנורה את חצי הלוג, כיוון ש, אין מקדשים כלי שרת אלא מלאין", ופי' - שיעור שלם הצריך לדבר, ועל חצי לוג א"א לומר שזהו שיעור שלם כי לפעמים צריך יותר.

אלא ע"כ שקידשו א"ז במידה של חצי לוג ולא בכלי המנורה.

וממילא עפ"ז יוצאים דברי רבינו פשוטים ומובנים, וב"ה שזכיתי להבין דברי רבינו.

קידוש שמן המנורה (גיליון)¹

הת' שניאור זלמן שי' מינקוביץ

תלמיד בישיבה

א.

בקובץ זה בגליון ד' - רל"ט, הביא הת' י. ב. את המובא באג"ק דכ"ק אדמו"ר, ח"א אגרת פא (אות ה'), ששם דן רבינו היכן נעשה קידוש שמן המנורה.

ובהקדים:

שם באגרת נ - הביא הרבי את תי' הבית יוסף לשאלתו הידועה מדוע את נס החנוכה חוגגים שמונה ימים הרי השמן שדלק ביום הראשון הי' מספיק לאותו היום, וא"כ ביום הראשון לא נצרכו לנס כלל?

ומת' ע"ז הב"י, שההדלקה מלכתחילה נעשתה באופן שחילקו את השמן שבפך לשמונה ימים, ובכל יום הדליקו שמינית מהכמות הנדרשת ובכ"ז הספיק ליום שלם. וא"כ, גם ביום הראשון הי' נס שמעט שמן הספיק ליום שלם.

ומקשה הרבי, הרי איתא בגמרא מס' זבחים (פ"ח ע"א) "כלי שרת אין מקדשין אלא מלאין", וכיצד ניתן לומר שמילאו במנורה כמות מעטה של שמן, הרי כלי שרת מקדש דוקא כשהוא מלא?

ובאגרת פ"א שם עונה הרבי על הקושיא שהקשה על תי' הב"י, וזלה"ק: "מש"כ אני במכתבי הקודם בתי' הב"י דחלקו השמן שבפך לח' חלקים דצ"ע מהא דזבחים (פ"ח ע"א) דכלי שרת אין מקדשין אלא מלאין, וא"כ לא היו נרות המנורה מלאים, שוב ראיתי שטעות הוא בידי כי השמן למנורה נתקדש לא ע"י נרות המנורה כ"א ע"י מדת חצי לוג שהיתה במקדש וכדאיתא במנחות (פ"ח ע"א)".

וביאור התירוץ, דהקידוש של שמן המנורה לא היה בגוף המנורה, אלא היה כלי במקדש

(1) ראה עוד בנושא זה בהערה הקודמת.

במידת חצי לוג כדי למדוד בו את השמן, וכלי זה הוא שקידש את השמן, וממילא השמן שהגיע למנורה הוא כבר קודש. וכך היה גם כשמצאו את פך השמן, מרדו את כל תכולת הפך שמצאו בכלי הנ"ל וממילא נתקדש השמן, וכך לא נצרכו למלאות את המנורה לגמרי - כיוון שהשמן כבר נתקדש בכלי הנ"ל.

וממשיך הרבי: "ועכצ"ל כן, כי גם בכל יום לא היו נרות המנורה מלאים, כי היו מחזיקים יותר מחצי לוג, כדמוכח שם (פ"ט ע"א) דאמר מלמעלה למטה שיעורו". כלומר, שמוכרחים אנו לומר שהשמן נתקדש שלא ע"י המנורה, כיוון שתכולת המנורה היא יותר מחצי לוג השמן הנדרש, ואם כן גם בימים כתיקונם לא היתה המנורה מלאה וכיון ד"כלי שרת אין מקדשין אלא מלאין" - מוכח שנתקדש השמן ע"י כלי המידה.

ב.

ועל כל הנ"ל הקשה הת' י.ב. בקובץ זה בגליון ד' - רלט שני קושיות:

א. הרי רש"י בפי' על הגמ' שם בזבחים מבאר הא דאיתא בגמ' כלי שרת אין מקדשין אלא מלאין - ששיעורו צריך להיות מלא. כלומר, שהכלי מקדש את מה שבתוכו כשהשיעור שלם, ואם השיעור הוא עשרון, לא יקדש הכלי חצי עשרון וכדו', אבל אין צורך שהכלי יהיה מלא עד גדותיו. וא"כ אינה מובנת ההוכחה, אמנם הכלי בכל יום לא היה מלא (כי היה מקום ליותר מחצי לוג), אבל השיעור שהיה בתוך הכלי היה שיעור מלא ושלם.

ב. דהנה התוס' במנחות דף פ"ט ע"א הקשה: "ותימה, למה היה צריך לקדש השמן בכלי שרת". וכוונתו להקשות, מדוע צריך היה לקדש את השמן בכלי שרת, הרי יכולים לקדש את השמן בגוף המנורה. ולפי הוכחתו של הרבי לא נהירא שאלת התוס', הלא ודאי שצריך כלי שרת - כי בגוף המנורה אי אפשר לקדש, משום ש"כלי שרת אין מקדשין אלא מלאין"!

ונשאר שם בצ"ע.

ג.

ולכאורה אפשר לתרץ בדא"פ ובהקדים שלכאורה סיבה דכלי שרת אינן מקדשין אלא מלאין, הוא מפני שהכלים לא מקדשין אלא כשעושים פעולה המיוחדת להן. וכמובא

• "אודך בעמים ה' ואזמור בלאמים. כיגדל מעל-שמים חסדך ועד-שחקים אמתך"

בהמשנה (זבחים פח עמוד א) אין כלי הלח מקדשת את היבש ולא יבש מקדש את הלח, ועל זה מוסיפה הגמ' שזה שלח מקדש לח ויבש מקדש יבש הוא דוקא ב(שיעור) מלא, כי בלאו הכי אין זה עבודה תמה כל צרכו ולא מקדש.

היינו שהגמ' מחדשת שבלי שלימות הפעולה אין זה נקרא עבודה מיוחדת (במקדש).

ודברים אלו נראין גם מתוס' במעילה (ח' עמוד א') ד"ה קרמו (בנוגע לזה שהתנור במקדש רק לאחר שקרמו פני הלחם) "והא דכלי שרת מקדש היינו דוקא כשנעשה כל הראוי לעשות בו והיינו כשנקרם".

ובלקו"ש חלק כ"ח עמוד 46 הערה 56 מקשר רבינו תוס' הנ"ל לזה שהעגלות של המשכן היו מלאין כל מה שאפשר. וזלה"ק:

"ולהעיר מתוד"ה קרמו (מעילה ח, א) בסופו: דכלי שרת היינו דוקא כשנעשה כל הראוי ליעשות בו והיינו כשנקרם (בנוגע לזה שתנור מקדש), ע"ש ובשטמ"ק שם. ועפ"ז יש להעיר גם בנדר"ד, שצריך שתיעשה כל הפעולה והכח מה שראוי ליעשות בהעגלה".

והנה בפשטות הקשר שם הוא לא מהדין עצמו של כלי שרת... מלאין כי לא היו העגלות מקדשין את הקרשים, אלא מהסיבה (שמשמע) מהדין הנ"ל וכנ"ל היינו שמהדין הזה שמעינן שהכלים בהמקדש (ובמשכן) היו צריכים לעשות שלימות פעולתן והדין של כלי שרת... מלאין (כל השיעור ברש"י) היא תוצאה מזה, (ועי"ז תובן גם הוכחת הרבי לזה שהלוחות מרובעות היו, מדין הזה, דלכאורה לא קידש הארון את הלוחות אלא ההוכחה היא לא מהדין עצמו אלא מהמשמעות).

מה שיוצא מכל הנ"ל: כל זמן שלא פעל הכלי שלימות פעולתו אינו מקדש (כמו בתוס' "קרמו").

ד.

ועפ"ז אפשר לבאר הוכחת הרבי גם בנוגע לשמן של המנורה, שלא נקדש בהמנורה אלא בכלי שרת קודם לכן.

כי הנה רבינו גרשום (מנחות פ"ט א) מפרש שלפי הדעה שמלמעלה למטה שיערו (דהוי

הוכחת הרבי באגרת פ"ט) שאם רוצה להוסיף יותר מחצי לוג הרשות בידו וזלה"ק זה"ה הכי איבעי ליה לשווי בכל לילה בנר יותר מחצי לוג הרשות בידו".

ועפ"ז אפשר לומר דזה שאומר הרבי "בכל יום לא היו נרות המנורה מלאים כי היו מחזיקים יותר מחצי לוג... מלמעלה מלטה שיערו" אין הכוונה (רק) שמחזיקים במקום הגשמי אלא (גם נתינת) מקום ע"פ ההלכה דהיינו שלא היו משומשין כל צרכו' ואם כן חזר הדין של כלי שרת... מלאין.

ובסיכום:

ע"פ כל הנ"ל אפשר לומר שמה שרש"י אומר בזבחים הוא רק בדבר שיש לו שיעור מסויים בכמות² דבזה דוקא, כשנשלם השיעור פעלה הכלי שלימות פעולתו משא"כ שמן המנורה הרי (לפי רבינו גרשום הנ"ל) חצי לוג הוא רק השיעור הקטן ולא שלימות הפעולה (מצד אין עניות במקום עשירות). ובזה תוכן הוכחת הרבי שהיה הקידוש בכלי שרת של חצי לוג שכשמילאו חצי לוג עשה כל הפעולה והכח מה שראוי לעשות.

וזה שהנ"ל הוא דוקא לפי דעה אחת, הרי דעה זו נראה עפ"י הלכה מצד שני טעמים:

א. בסתם ש"ס אית לן איסור הבאת חולין לעזרה, ולפי דעה השנית לאו דוקא (עיין לקמן סעיף ה').

ב. בכללות וגם עפ"י הלכה אמרינן (לענין ביהמ"ק עכ"פ) "אין עניות במקום עשירות" (רמב"ם הל' בית הבחירה פ"א הלכה י"א "אם יכולין לטוח אותו כולו בזהב ולהגדיל מעשיו, הרי זו מצוה. ובכס"מ "פשוט הוא". ועד"ז שם הלכה י"ט) (ומקומות שאמרינן התורה חסה על ממונם של ישראל יש דרשה או לימוד מיוחד (בביהמ"ק), משא"כ בסתם כנ"ל.

- 1) כל הנ"ל יומתק ע"פ מה שמובא בירושלמי (מובא באגה"ק הנ"ל) שאם לא מצאו אלא פתילה גסה היו מוסיפין במדת השמן דלכאורה אפשר היה להביא ראי' יותר ברורה מהנ"ל שיש מקום פנוי בנרות המנורה ולפי מה שביארנו מובן כי אין להביא משם ראי' דבסתם יום (כשיש פתילה בינונית) יש נתינת מקום להוספת שמן.
- 2) ובפשטות גבי הדין של קרימת פני הלחם אין החסרון בשיעור כמותי אלא מצד שחסר שלימות, (גם לפי רש"י).

• "אודך בעמים ה' ואזמרח בלאמים. כי גדל מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך"

ה.

ובנוגע להשאלה על תוס' שתמה למה היה הקידוש בכלי שרת (ולא בהמנורה) (למה לא שם לב להדין שכלי שרת... מלאין).

הנה בלאו הכי קשה על תוס' מהא דאמרינן בגמ' שאסור להכניס חולין לעזרה (מנחות פ עמוד ב') וא"כ איך רצו התוס' שיהא קידוש השמן בהמנורה אם זה יגרום הבאת חולין להעזרה¹.

גם אינו מובן דלכאורה תוס' זה הוא שלא במקומו כי היה לו להקשות מיד כשאמר הגמ' (דף פח עמוד ב) "חצי לוג מה היה משמש... שבו היה מחלק חצי לוג שמן לכל נר ונר"².

ואולי אפשר לומר שמהגמ' על דף פ"ח א' שאומרת שחצי לוג היה בשביל שמן המנורה משמע שזה לכולי עלמא ושם סבירא ליה לתוס' שהסיבה שהוא בכלי שרת דוקא, הוא משום איסור הבאת חולין לעזרה, ולכן לא שאל שם, אבל בסוגיא דדף פט ע' א' התעוררה קושיא כי לפי הדעה דמלמטה למעלה שיערו הרי לכאורה אין לומר טעם הנ"ל (בנוגע למנורה עכ"פ) כי בזמן ההשערה היה ספק אם ידלק ויהיה שיעור או לא ולכן היה זה ספק הבאת חולין לעזרה³.

וגם לפי דעה זו אין לומר שהטעם שהקידוש היה בכלי שרת דוקא הוא מפני שקדוש במנורה אי אפשר, מצד זה שאינן מלאין כי לפי דעה זו היתה המנורה מלאה כל צרכה (עיין רבינו גרשום הנ"ל שמבאר דלפי דעה זו אסור להוסיף על חצי לוג ששיערו חכמים).

ולכן שאלו התוס' קושייתן ודוקא בסוגיא הנ"ל.

ו.

אגב דאחינן להכי נראה לבאר גם זה שלא הוכיח רבינו מהדין של איסור הבאת חולין לעזרה שהשמן נקדש בכלי שרת.

(1) עיין הגהות וחידושים ר' יעקב עמדין בסוף מנחות ששאל זאת על תוס'.

(2) גם בזה דן הרי"ר עמדין ודחק שהוא אכן שלא במקומו.

(3) עיין ב"ב פא עמוד א' שאיסור הבאת חולין בעזרה הוא גם בספק, ואין לתרץ כתיירין הגמ' שם דמקדיש להו, כי שם הוא על תנאי שילכו לבדק הבית (רשב"ם) משא"כ פה אי אפשר כי נשרף ונכלה במנורה.